

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. K.**, zast. Mgr. Alešem Hájovským, advokátem, se sídlem náměstí Republiky 57, Tachov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 4. 2013, č. j. 17 A 19/2012 - 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2012, č. j. 44091/010-6313-6.3.2012-13/HF, žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociální zabezpečení Plzeň-město ze dne 30. 11. 2011, č. j. 44006/110-6311-28.11.2011-15/SD-1/344, jímž bylo žalobci podle § 31 písm. c) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, přiznáno nemocenské v rozsahu 50 % výše nemocenského za kalendářní den dočasné pracovní neschopnosti.

V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná souhlasila se žalobcem, že si svou dočasnou pracovní neschopnost způsobil nedbalostně. Kdyby si způsobil zranění úmyslně, neměl by podle § 25 písm. a) zákona o nemocenském pojištění na nemocenské nárok vůbec. Žalovaná považovala za úmyslně zaviněný přestupek řízení motorového vozidla bez příslušného řidičského oprávnění. Žalobce disponoval řidičským oprávněním skupiny B (+A1) a byl oprávněn řídit pouze motocykl do objemu 125 ccm a do výkonu 11 kW. Vzhledem k tomu, že vědomě uskutečnil projížďku na vlastním motocyklu, který patřil do kategorie nad 1000 ccm, bez příslušného řidičského oprávnění, dopustil se úmyslného přestupku.

V žalobě žalobce namítal, že jeho zranění vedoucí k dočasné pracovní neschopnosti nebylo způsobeno úmyslným jednáním. Připustil, že vědomě řídil motocykl bez řidičského oprávnění, avšak řízení nezvládl v důsledku nepřizpůsobení rychlosti jízdy povětrnostním podmínkám a dalším podmínkám provozu. Městský úřad Tachov dospěl v rozhodnutí o přestupku k závěru, že přestupek byl spáchán nedbalostně. Pokud by si chtěl žalobce zranění způsobit úmyslně, musel by si je chtít přivodit v úmyslu přímém nebo nepřímém, jak předpokládá ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce konstatoval, že pro snížení výše nemocenského by muselo být prokázáno, že si zranění způsobit chtěl. Žalovaná nezohlednila dostatečně všechny okolnosti a odůvodněné námitky žalobce.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 29. 4. 2013, č. j. 17 A 19/2012 - 34, žalobu zamítl. Soud neshledal v řízení před správními orgány žádné pochybení a ztotožnil se s jejich závěry. Ustanovení § 31 písm. c) zákona o nemocenském pojištění neumožňovalo správním orgánům správní uvážení, a tak musely po zohlednění zjištěných skutečností vycházet pro stanovení výše nemocenského z úmyslného spáchání přestupku řízení bez řidičského oprávnění, který byl prvotní příčinou zranění.

V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítal nesprávné posouzení právní otázky. Stěžovatel nesouhlasil s kvalifikací formy zavinění pro účely výpočtu výše nemocenského podle přestupku o řízení bez řidičského oprávnění. Zranění způsobila nehoda, které se stěžovatel dopustil z nedbalosti tím, že nepřizpůsobil rychlost jízdy svým schopnostem a podmínkám provozu. Stěžovatel si nechtěl způsobit zranění, a proto nebyl přestupek spáchán ve formě úmyslného zavinění. Použitý výklad ustanovení § 31 písm. c) zákona o nemocenském pojištění označil stěžovatel za příliš extenzivní. Citované pravidlo mělo být navázáno pouze na způsobení dopravní nehody, která byla příčinou posuzovaného zranění, a nikoli na přestupky podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnila s rozsudkem krajského soudu, v argumentaci odkázala na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdější předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlídnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Ze správního spisu vyplynuly pro věc následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel řídil dne 19. 8. 2011 v době kolem 13:35 hodin na silnici č. I/21 u obce Bezděkov, okres Tachov, osobní vozidlo - motocykl tovární značky Suzuki Bandit 12003, X, k jehož řízení neměl příslušné řidičské oprávnění. Při jízdě nepřizpůsobil rychlost jízdy svým

pokračování

schopnostem, vlastnostem vozidla a dopravně technickému stavu pozemní komunikace (prudká zatáčka), nezvládl řízení vozidla, uvedl vozidlo do smyku a vyjel mimo komunikaci po travnatém svahu pod úroveň komunikace, kde havaroval. Při dopravní nehodě si stěžovatel způsobil těžké zranění, které se stalo příčinou jeho dočasné pracovní neschopnosti.

Rozhodnutím ze dne 2. 11. 2011, č. j. 6654/2011-ODSH-9493/11/LJ, Městský úřad Tachov uznal stěžovatele vinným porušením ustanovení § 3 odst. 3 písm. a), § 4 písm. a) a § 18 odst. 1 zákona o silničním provozu. Stěžovatel tak naplnil skutkovou podstatu přestupků podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a § 125c odst. 1 písm. k) citovaného zákona. Stěžovatel v přestupkovém řízení uvedl, že dopravní nehodu zavinil sám, neboť neměl dostatečné zkušenosti s řízením velkého motocyklu.

Dne 3. 11. 2011 oznámil správní orgán prvního stupně stěžovateli výsledek zkráceného řízení, ve kterém ho upozornil na snížení nemocenského na 50 % výše nároku z důvodu prokázání skutečností uvedených v § 31 zákona o nemocenském pojištění.

Dne 30. 11. 2011 vydala Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-město rozhodnutí č. j. 44006/110-6311-28.11.2011-15/SD-1/344, v němž dospěla ke stejnému závěru jako ve zkráceném řízení. Dne 7. 3. 2012 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí č. j. 44091/010-6313-6.3.2012-13/HF, kterým zamítla odvolání stěžovatele a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu posoudil Nejvyšší správní soud jednotlivé námitky stěžovatele a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Meritem sporu je posouzení právní otázky, zda si zranění, které vedlo k dočasné pracovní neschopnosti, způsobil stěžovatel přestupkem spáchaným v úmyslné nebo nedbalostní formě zavinění. Podle § 31 písm. c) zákona o nemocenském pojištění, „*[v]ýše nemocenského za kalendářní den činí 50 % výše nemocenského stanoveného podle § 29 nebo 30, jestliže si pojištěnec přivodil dočasnou pracovní neschopnost při spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslně zaviněného přestupku*“. Ustanovení § 25 písm. a) zní „*[n]árok na nemocenské nemá pojištěnec, který si úmyslně přivodil dočasnou pracovní neschopnost*.“

Formulací citovaných ustanovení zákonodárce vytvořil několik různých variant, ze kterých se odvíjí výše nemocenského podle míry účasti pojištěnce na vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Přestože si stěžovatel samotné zranění způsobil nepochybně nedbalostně, pro účely stanovení výše nemocenského bylo nutné přihlédnout k úmyslnému zavinění přestupku řízení bez řidičského oprávnění, který byl prvotní skutečností vedoucí k úrazu. Ke zranění by vůbec nedošlo, pokud by se stěžovatel úmyslně nerozhodl protiprávně řídit vozidlo bez příslušného řidičského oprávnění. Rozhodl-li se stěžovatel i přesto vozidlo řídit, ohrozil úmyslně zvýšenou měrou jiné účastníky silničního provozu i sebe, neboť jeho schopnosti neodpovídaly požadavkům na řízení motocyklu takové síly. Krajský soud i správní orgány proto správně posoudily formu zavinění, když aplikovaly ustanovení § 31 písm. c) zákona o nemocenském pojištění. Stěžovatel si sice nezpůsobil zranění úmyslně, avšak protiprávní jednání, které zranění bezprostředně předcházelo, úmyslné bylo.

Stěžovatelovy úvahy vedou k neudržitelnému výsledku. *A contrario* k výše uvedenému by totiž pojištěnec s příslušným řidičským oprávněním měl nárok na stejnou výši nemocenského jako pojištěnec, který jednal protiprávně a příslušné řidičské oprávnění neměl. Tento výsledek se jeví na první pohled nespravedlivým. Nepochybně je nutné důsledně rozlišovat situace, kdy řidič vědomě usedne k řízení bez příslušného řidičského oprávnění a nemá dostatečné schopnosti, od případů, kdy řidič vlastní potřebné řidičské oprávnění, absolvoval řidičský výcvik,

jež úspěšně završil zkouškou, a je svými schopnostmi způsobilý řešit většinu běžných dopravních situací.

Nikdo nepopírá skutečnost, že k většině zranění v důsledku dopravních nehod dochází v nedbalostní formě zavinění. V projednávané věci je však rozhodující úmyslná forma zavinění přestupku řízení motorového vozidla (motocyklu) bez příslušného řídičského oprávnění, neboť stěžovatel si dočasnou pracovní neschopnost přivodil při spáchání tohoto přestupku. Pokud by stěžovatel nespáchal tento přestupek, tedy pokud by předmětný motocykl neřídil, nemohlo by dojít ani k dopravní nehodě, jež byla příčinou vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Řídit úmyslně silný motocykl bez řídičského oprávnění a dostatečných schopností je tak flagrantním rizikem, že případné komplikace či zranění se dají skoro očekávat. Skutečnost, že se stěžovatel v souběhu s přestupkem řízení motorového vozidla bez příslušného oprávnění dopustil ještě dalších přestupků v nedbalostní formě zavinění, není z hlediska aplikace ustanovení § 31 odst. c) zákona o nemocenském pojištění relevantní.

Nejvyšší správní soud shrnuje, že nezjistil stěžovatelem namítané nesprávné posouzení právní otázky, důvodnost kasačních námitek tedy nebyla prokázána. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2013, č. j. 17 A 19/2012 - 34, podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu